

Kims gymnasiearbete inriktat mot yrket djurskötare till mjölkkor

Följande exempel beskriver Kims gymnasiearbete som är inriktat mot yrket djurskötare till mjölkkor inom examensmålen för naturbruksprogrammet.

Kims uppgift

Kim har fått i uppgift att i sitt gymnasiearbete planera och genomföra dagliga skötselrutiner i ett av stallen på en gård med mjölkproduktion, som har fyra anställda. Kim ska planera och genomföra vanligt förekommande arbetsuppgifter samt lösa de problem som uppstår med djuren och den tekniska utrustningen. Arbetstiderna är organiserade i ett skiftsystem för att undvika en delad arbetsdag. I uppgiften ingår också att utvärdera arbetet.

Kims gymnasiearbete

Planering

Kim har tidigare varit på företaget i samband med en APL-period. Innan Kim påbörjar sitt gymnasiearbete tar Kim på nytt del av utfodringsplaner och andra planer som rör djurproduktionen på gården.

I början på varje vecka deltar Kim tillsammans med de övriga anställda i planeringen av vilka arbetsuppgifter som ska utföras under veckan och vem som gör vad. Detta sker med utgångspunkt från utfodringsplaner och andra planer.

Inför varje arbetsdag förbereder sig Kim genom att ta reda på vilka rutiner som gäller och vilken teknisk utrustning som står till förfogande. Därefter tänker Kim igenom hur arbetet ska genomföras med hänsyn till säkerhet och kvalitet.

Genomförande

Kim följer arbetstiderna enligt ett skiftsystem. Det innebär att Kim jämna veckor arbetar 06.00 – 14.30 och udda veckor 09.30 – 18.00. Jämna veckor börjar arbetsdagen med mjölkning, medan denna arbetsuppgift avslutar arbetsdagen udda veckor.

Mjölknings förbereder Kim genom att driva fram korna gruppvis. Därefter genomför Kim mjölknings. Arbetet avslutas med att spola rent mjölkgruppen, göra i ordning anläggningen för diskning och slutligen starta disken.

Efter mjölknings blandar Kim foder och kör igång bandfoderfordelaren, så att korna har nytt foder på foderbordet efter mjölknings. Därpå görs liggbåsen rena och Kim fyller på med nytt strö.

Andra dagliga skötselrutiner för Kim omfattar skötsel av kalvar, ungdjur och sinkor. Kim utfodrar ungdjuren i ungdjursstallet, vikat sker med storbalar som körs in med lastaren, och utfodrar därefter kalvarna. Vid en sådan utfodring lägger Kim märke till att en av kalvarna inte kommer fram och äter. Kalven har hosta och ser trött och slö ut. Kim tar därför tempen på kalven, konstaterar att kalven har feber och rapporterar detta till ladugårdsförmannen.

Ofta återkommande arbete för Kim är flyttning av djur. Regelbundet flyttas kalvar från kalvhyddorna till ungdjursladugården och efteråt görs kalvhyddorna rena med högtryckstvätten. Vid ett tillfälle upptäcker Kim att högtryckstvätten läcker vatten vid en koppling. Kim hämtar då verktyg, en ny packning och monterar denna.

Vissa dagars sista arbetsuppgift för Kim är att göra iordning kalvningsboxarna och ta in de kor som beräknas kalva nästa dag. Oftast klarar korna själva av kalvningen, men ibland måste djurskötare biträda. Kalvarna märks och Kim dokumenterar i journaler.

En ladugård innehåller mycket teknisk utrustning som måste fungera. En dag går Kim igenom alla vattenkoppar, gör rent och justerar de som inte fungerar. En annan dag krånglar utgödslingsanläggningen. Tillsammans med ett par kollegor lagar de en trasig skrapa och får det hela att fungera igen.

En viktig del i Kims arbete är att ständigt vara observant på kornas beteende och hälsostatus. En del av detta är brunstpassning. Vid seminering kommer en representant för husdjursföreningen till gården. Kims uppgift är att assistera vid semineringen.

Utvärdering

I slutet av varje arbetsdag samtalar Kim med ladugårdsförmannen om hur dagens arbete har gått. De bedömer tillsammans kvalitet och resultat på genomfört arbete. Som ett resultat av samtalet gör Kim minnesanteckningar från dagens arbete och arbetsresultat. Vid slutet av varje vecka skriver Kim ner en sammanfattning av veckans arbete och sina reflektioner kring det genomförda arbetet.

Om bedömningen i exemplet

Det är utifrån målen för gymnasiearbetet som läraren med hjälp av medbedömaren bedömer om Kims gymnasiearbete är godkänt eller inte. I examensmålen för yrkesprogrammen framgår följande mål för gymnasiearbetet:

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

I det här exemplet har läraren som stöd för bedömningen av Kims gymnasiearbete även använt sig av den lista med punkter som finns i boken Gymnasieskola 2011. En sådan lista som stöd för bedömningen av gymnasiearbetet har tagits fram för varje nationellt program inom gymnasieskolan och den kan även användas inom vuxenutbildningen. Läraren har dock anpassat listan till Kims yrkesområde och uppgift samt till vad som Kim har möjlighet att visa i sitt gymnasiearbete.

De kunskaper, färdigheter och förmågor som anges i listan förväntas Kim visa på ett yrkesmässigt sätt, men utifrån de förväntningar som kan ställas på den som är ny i yrket. I samband med att Kim får reda på sin uppgift för gymnasiearbetet, får Kim även information om grunderna för bedömningen. Det innebär i exemplet att läraren och Kim tillsammans går igenom punkterna nedan, innan Kim genomför gymnasiearbetet.

Kim förväntas i sitt gymnasiearbete visa:

- kunskaper om **dagliga skötselrutiner i ett mjölkkestall** som är relevant för uppgiften för att kunna uppnå ett godtagbart resultat,
- förståelse av arbetslivets villkor och arbetsmiljöfrågor **i samband med skötsel av ett mjölkkestall**,

- kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller **i samband med skötsel av ett mjölkkestall,**
- färdigheter i att arbeta yrkesmässigt för att genomföra **uppgifter i samband med skötsel av ett mjölkkestall,**
- färdigheter i att arbeta med de biologiska och tekniska metoder som bidrar till en hög kvalitet på arbetsresultatet **i samband med skötsel av ett mjölkkestall,**
- förmåga att bedöma kvaliteten, enligt branschens normer, på **skötsel av ett mjölkkestall,**
- i arbete med djur förmåga att ta hänsyn till djurs naturliga beteende samt arbeta med djurens bästa i fokus,
- förmåga till kretsloppstänkande samt förmåga att ta miljöhänsyn enligt gällande bestämmelser **i samband med skötsel av ett mjölkkestall,**
- förmåga att arbeta på ett sätt som är säkert för eleven själv och andra samt att lösa problem på ett yrkesmässigt sätt **i samband med skötsel av ett mjölkkestall,**
- förmåga att på ett relevant sätt kommunicera och samverka för att genomföra uppgiften **skötsel av ett mjölkkestall** med godtagbart resultat